

แม่เฒ่าคนชื้อ กับ งูเหวดจา

นิทานทำมือจากเรื่องเล่า เฒ่าสาธุ
เล่าโดย.. นางหงาดี จะทอ
เรื่อง ภาพ และรูปเล่ม โดย..
อาสาสมัครรักการอ่านชุมชนบ้านหัวขปง

แม่เต๋ามาคนชื่อ กับ ชูทวดดา

นิทานทำมือจากเรื่องเล่าของชนเผ่าลาหู่

เล่าโดย นางนาตี จะทอ

เรื่อง ภาพ และ รูปเล่ม อาสาสมัครรักการอ่าน ชุมชนบ้านห้วยปง ต.แม่นะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
เด็กหญิงสายบัว ลิโบ นางสาวปวีณา จะศรี
นางสาวนาฮีอ้อ จะทอ นายจะจำ จะไหล
นายภากร จะไหล นายสมศักดิ์ จะกอ
นายดาเยระ ลิโบ

บรรณาธิการ รวีวาร โฉมฉาย

ดูแลการผลิต คุณครูสแกวัลย์ พุ่มเมฆ และ คุณครูณัฐนันท์ สุภาธง

อำนวยการผลิต มูลนิธิสื่อชาวบ้าน (มะขามป้อม)

ภายใต้โครงการ “อ่านยกกำลังสุข : สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านในกลุ่มชาติพันธุ์”

สนับสนุนโดย แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน (สสส.)

นานมาแล้ว...

มีแม่เฒ่าคนชื้อและลูกสาว ซึ่งยากจนมาก

วันหนึ่งทั้งคู่ไปเก็บผลไม้ หวังจะนำมาขาย

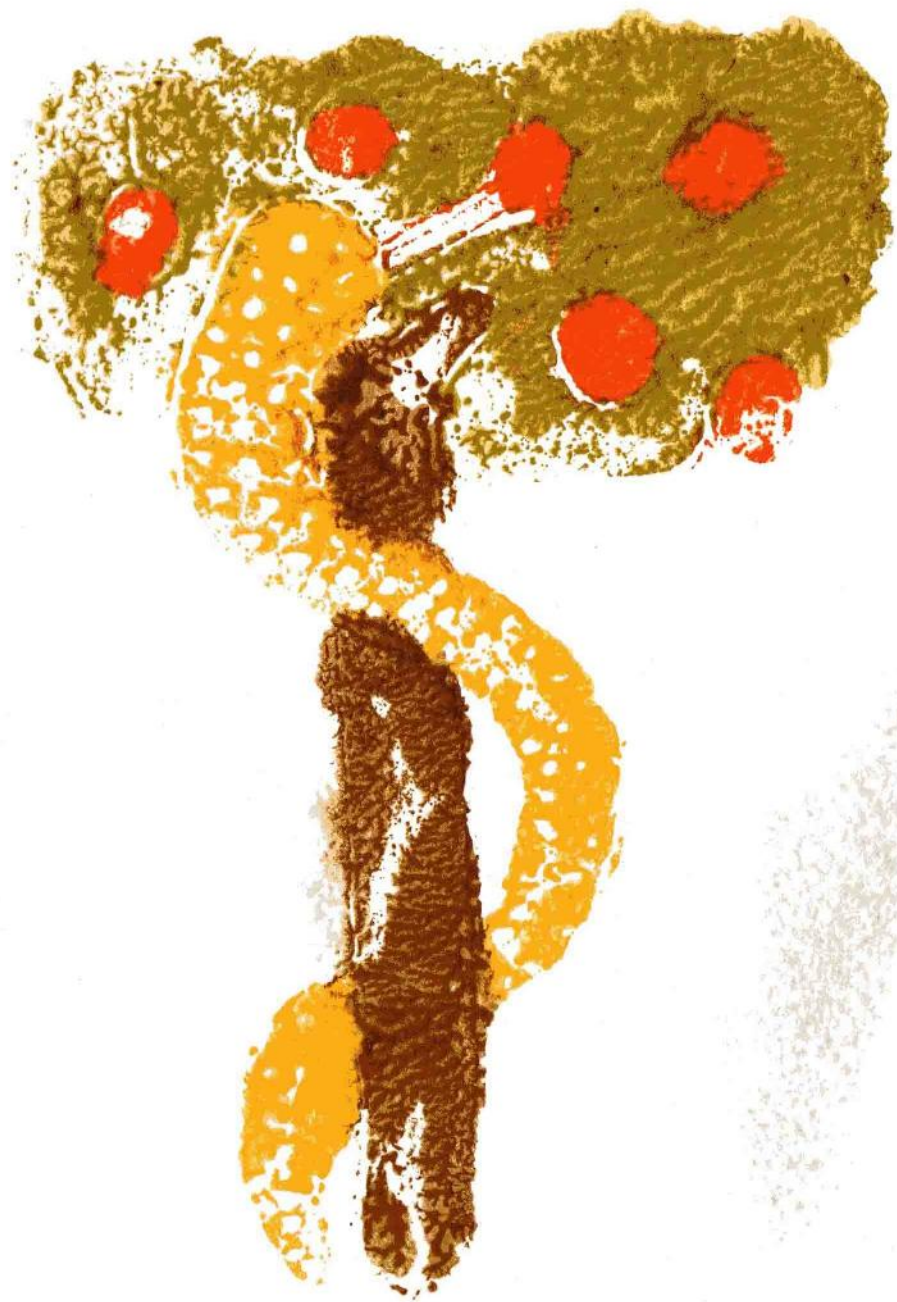
แต่ต้นไม้สูงมาก สองแม่ลูกปีนไม่ไหว

๒๒ ม่เต๋มาจึ่งประกาศว่า หากใครเก็บผลไม้ได้หมดต้นจะยก
ลูกสาวให้' หนุ่มๆ ในหมู่บ้านต่างพากันมา แต่ก็ไม่มีใคร
สามารถเก็บผลไม้จากกิ่งที่อยู่สูงๆ ได้

หญิงใหญ่ตัวหนึ่งทราบเรื่องเข้า
ก็เลื้อยปราดขึ้นไปบนต้นไม้
อย่างรวดเร็ว และเก็บผลไม้ทุกลูก
ลงมาจนหมดเกลี้ยง

๒๒ เมื่อเกิดอาการกลัว จึงสั่งสุนัขแถวนี้ว่า “ถ้างูมาถามหาบ้านข้า เจ้าจงบอกว่า ไม่รู้จักนะ”

นางยังกำชับแม่ไก่ที่คุ้ยเขี่ยหาอาหารอยู่ในลานบ้านว่า

“ถ้างูมาถามหาบ้าน จงชี้ไปทางโน้นนะ”

ระหว่างทางไปบ้านของแม่เต่า งูพบหมาเข้าก็ถามทาง หมาตอบว่า
“อยู่ทางโน้น” พบไก่ก็ถามไถ่อีก ไก่พาชื่อตอบว่า “อยู่ที่นี่แหละ”

๒ เมื่องูใหญ่เลื้อยขึ้นไปบนบ้านก็ถามแม่แต่ว่า
“เจ้าบอกจะยกลูกสาวให้คนที่เก็บผลไม้ได้หมดต้น
ไซหรือไม” แม่แต่ว่าไม่กล้าโกหก ตอบ “ไซ”
งูใหญ่จึงเลื้อยเข้าไปในห้องของลูกสาว

พอถึงกลางคืน แม่เต๋มาได้ยินลูกสาวร้องว่า “แม่จ๋า งูเลื้อยมาที่ขาหนูแล้ว”
ตกตึก เธอร้องอีกว่า “แม่จ๋า งูเลื้อยมาถึงเอวหนูแล้ว” พอใกล้รุ่ง เธอก็ส่งเสียงขึ้นว่า
“แม่จ๋า งูเลื้อยมาถึงคอหนูแล้ว” หลังจากนั้นก็เงียบไป

๒๒ มแม่มาลนลานผลักประตู่เข้าไปก็เห็นลูกสาว
นอนหลับอยู่บนกองเงินกองทอง นางจึงทราบว่
ที่แท้แล้ว งูคือเทวดาแปลงกายมา

ยังมีแม่เต่าฐานะดีแต่โลกมากับลูกสาว 2 คน ได้ยินว่า
แม่เต่าคนซื่อมั่งคั่งร่ำรวยเพราะยกลูกสาวให้

นางจึงจัดแจงตบแต่งลูกสาวกับงูใหญ่ตัวหนึ่ง ลูกสาวหวาดกลัวมาก แต่ก็ยอมตามใจแม่

พอถึงกลางคืน

ลูกสาวแม่เฒ่าคนโลภก็ร้องขึ้น

“แม่จ๋า งูเลื้อยมาถึงขาหนูแล้ว”

ตกตึก เธอก็ร้องอีกว่า

“แม่จ๋า งูเลื้อยมาถึงเอวหนูแล้ว”

พอใกล้รุ่ง เธอก็ส่งเสียงขึ้นว่า

“แม่จ๋า งูเลื้อยมาถึงคอหนูแล้ว”

พอฟ้าสว่าง แม่เต๋ามาเปิดประตูห้องเข้าไป นางไม่พบทั้งงูใหญ่และเงินทอง
นอกจากลูกสาวที่นอนตายอยู่เพราะถูกงูกัด นางรำไห้เสียใจที่ความโหดของตน
เป็นเหตุให้ลูกสาวถึงแก่ชีวิต

ลาหู่

ลาหู่ หรือที่คนพื้นราบเรียก มูเซอ นั้นมีทั้งลาหู่ดำ ลาหู่แดง และลาหู่เหลือง แตกต่างกันที่สีขนเครื่องแต่งกาย ชาวลาหู่นับถือศาสนาพุทธและคริสต์ รวมทั้ง อ้อซา หรือพระเจ้าผู้สร้างตามคติความเชื่อ เคารพธาตุฐานในธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ ดิน น้ำ ไฟหรือไฟ และผ้า ซึ่งเป็นเครื่องนุ่งห่มกันหนาว และใช้สำหรับบูชาอ้อซา

ชาวลาหู่มีขนบธรรมเนียม วิถีวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนความเชื่อของตนเช่นเดียวกับทุกๆ สังคม มีพิธีกรรมชำระจิตใจ หรือที่เรียกว่า การล้างบาป ซึ่งจะกระทำทุกปีในวันสงท่ายปีเก่า ประเพณีสำคัญคือ การกินวอ หรือการเต้นรำเฉลิมฉลองศึกกราชใหม่ ทั้งหญิงและชายจะมารวมตัวกันเต้น 'จะคี' อันคือรำวงรื่นเริง มีเครื่องดนตรีทั้งที่คล้ายคลึงกับแคน ซึ่ง กลองยาว รวมทั้งฆ้อง และฉาบบรรเลงประกอบ

บุคคลซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ และถือเป็นแกนหลักของชุมชน ได้แก่ ผู้นำ หรือผู้ใหญ่บ้าน ปู่เหล็ก หรือช่างตีเหล็ก ปู่จอง หรือเจ้าพิธีกรรม ผู้ช่วยปู่จอง ทำหน้าที่จัดหาเครื่องประกอบพิธีกรรม มีคนทรง ทำหน้าที่เผยแพร่คำสอนของอ้อซา มีคนประกาศข่าว หรือคนเดินสารประจำหมู่บ้าน สูดท่ายคือ ตาลา หรือคนซื้อสัตย์ คัดเลือกจากผู้ที่มีความซื่อสัตย์ รักษาสัตย์จะ ยึดมั่นในศีลธรรมและหลักการโดยไม่ล่าเอียง ดังที่ปรากฏในนิทานเรื่อง **แม่เฒ่าคนซื่อ กับ งูเหวดดา** ซึ่งเปรียบเทียบกับให้เห็นถึงรางวัลของความซื่อสัตย์ และความพินาศจากความละโมภ อันแสดงถึงความเชื่อเชิงคุณค่า และสะท้อนวิถีชีวิตอันเรียบง่าย ใกล้เคียงกับธรรมชาติ

บ้านห้วยปง อยู่ในเขต ต.แม่นะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ห่างจากตัวอำเภอ 18 กิโลเมตร อาศัยอยู่ร่วมกันทั้งดาราอาง และลาหู่ มีวัดพุทธ โบสถ์คริสต์ และ 'หอแห่' หรือสถานที่ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของชาวลาหู่

